

Бала өмірінің қауіпсіздігі туралы ата-аналарға жадынама

АТА-АНАЛАРҒА ЖАДЫНАМА *Құрметті ата – аналар!*

Бұл жадынама Сіздерге арналған! Сіз балаңызға ең жақын адам ретінде балалар мен жасөспірімдер арасындағы зорлық – зомбылық пен жыныстық қолсұғуларға қарсы тұруына көмектесетін адам болып табыласыз. Зорлық – зомбылықтың алдын алуға болады, тек ол үшін балаға «Жеті болмайды ережесін» қалыптастыруға көмектесіңіз:

- Көшеде бейтаныс адаммен сөйлесуге және үйге кіргізуғе болмайды; Подъезд және лифтке бейтаныс адаммен кіруге болмайды. Басқа ересек адамды не әйел адамды күткен дұрыс;
- Үлкендерсіз (ата – ана, мұғалім, ересек туысқандар) бөтен автокөлікке отыруға болмайды;
- Бейтаныс адамдардан сыйлық алуға және олардың үйіне шақыруын немесе басқа бір жерге барайық деген ұсынысын қабылдауға болмайды;
- Далада жалғыз жүргүре болмайды, әсіреле кешкілік уақытта;
- Үйде ересек адамдар болмағанда үйдің есігін ашуға болмайды (бейтаныс адамның су сұрауы, телефонмен сөйлесуге рұқсат сұрауы, ата – анаға хат жазамын немесе құжат қалдырамын деуі мүмкін)
- «Қатерлі топпен» байланыс жасауға болмайды (маскунемдер, нашақорлар, сотталғандар және т.б.), олар көршілер не алыс туыстар болған жағдайда өзінде де.

Қайін – қатер тұған жағдайда өз – өзін осылай ұстай ұятты емес, қажетті екендігін түсіндіріңіз!

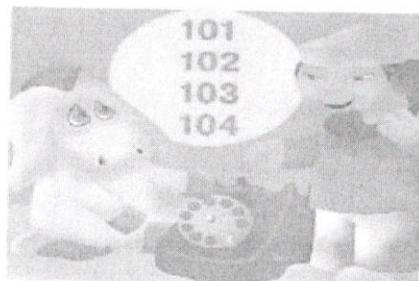
Жасөспірімге үнемі «ЖОҚ» деп жауап беруді үйретіңіз:

- Егер балаңызға қонаққа кіруге немесе үйге дейін жеткізіп салайық деген ұсыныстарына, ол көрші болғаның өзінде де;
- Егер үйде ата – ана болмаған кезде бейтаныс (нашар танитын) адам келіп үйге кіргізуін өтінсе;
- Егер бейтаныс адам қажетті көшені көрсетіп жіберуді, сөмкесін көтерісуді немесе дүкенге дейін шығарып салуды сұраса;

Әлеуметтік желі арқылы танысып, кездесуге шақырса, жасөспірімдер келесі сөздер тізбегін жаттап алсын:

- Рахмет, бірақ менің ата – анам бейтаныс адамдардың үйіне қонаққа баруға тыйым салады;
- Кешіріңіз, бірақ мен ешқайда бармаймын;
- Мені жайыма қалдырыңыз, болмаса мен айқайлаймын.

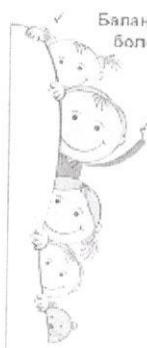
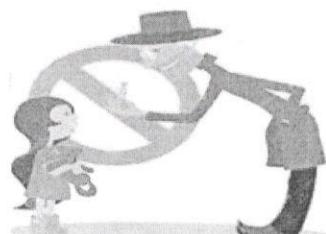
Қауіпсіздік ережелері

Қауіп төнген жағдайда
мына телефондар
бойынша хабар бер
в случае опасности
звони по телефону

ЖАДЫНАМА АТА-АНАЛАРГА АРНАЛГАН БЕЙТАНЫС АДАМДАРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЖАСАУ ЖӨНІНДЕГІ

- ✓ Балаңыз бетен, оның ішінде әлеуметтік желілердегі бейтаныс адамдардан қауіп сезінсе, оған «ЖОҚ» дег айтуды үйретіңіз. Сондай-ақ опардан төттіперді, оныңшыңтарды, үй жануарларын және т. б. алмауға.
- ✓ Бала үшін құпия сезді ойлап тауып, бейтаныс адамның автокөлігіне отырғымауга және құпия сезді білмесе, онымен кетпеуге үйретіңіз.
- ✓ Балаңызға достарымен, қатарластарымен бірге журу қауіпсіз екенін шегелеп айтып, түсіндіріңіз. Қылмысқор арқашан қарастырылған жолын жүрген балалар назар аударады.
- ✓ Егер біреу балаңызды алуға тырысса, «Бұл мениң анат емес!» немесе «Бұл мениң ажыр емес!» дег қатты айқайлау жажеттігін үйретіңіз. Бұл айналадағылардың назарын аударып, қылмысқерді үркітеді.
- ✓ Егер жоспарлары аяқ астынан взерсе, балаңызға қайда баратынын, қашан келеттін хабарлауды және телефон арқылы ескертуді үйретіңіз.

- ✓ Балаңызды бала бақшадан немесе мектептен визіз алып кеттіңіз. Егер оны алып кетуге басқа біреу баратын болса, бұп тұралы тербиешіге немесе мектеп мұғаліміне алда ала ескертіп қойыныз.
- ✓ Күдікті қарайтын немесе жағындағысы келеттін бейтаныс адамнан қашуға, көмекке шақыруға дайын болу керектігін түсіндіріңіз.
- ✓ Егер бейтаныс адам қолдарынан ұстаса, қолдарына алса, көлікке кірлесе, «Бердің адам, кемектессіңіз!» дег қатты айқайлан, айналадағылардың назарын аудартуды үйретіңіз.
- ✓ Балаңыз әз басынан әткендердің барлығын жасырмай айтып беретіндегі жайты ата-ана болу керек. Сіздің арқашан оны жақсы көретініңізге және ол жоғалып кетсе іздевуді өшқашан тоқтаптайтыныңызға балаңың сенімді болуы керек. Балаңыздан түсіністік пен сенімге толы қарым-қатынас үзде білініз. Кебіне, үйнде мейірімділік жетіслейтін балалар қайтылы жағдайларға үріншіл жатады.

ПАМЯТКА ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ ПО ОБЩЕНИЮ С НЕЗНАКОМЦАМИ

- ✓ Научите вашего ребенка говорить «НЕТ» любому взрослому, если он почувствует исходящую от него опасность, в том числе в социальных сетях. Не брать сладостей, игрушек, домашних животных и т.д. от незнакомых.
- ✓ Придумайте пароль для вашего ребенка и научите не садиться в автомобиль к незнакомому человеку и не уходить с ним если он не знает пароль.
- ✓ Убедите вашего ребенка в том, что гулять в компании гораздо безопаснее. Зломуышленнику всегда легче подойти к ребенку, если он гуляет один.
- ✓ Научите своего ребенка громко кричать «Это не моя мама!» или «Это не мой папа!», если кто-то попытается схватить его. Это привлечет внимание окружающих и отвлечет преступника.
- ✓ Научите вашего ребенка сообщать вам, куда он идет, когда собирается вернуться и предупреждать по телефону, если планы неожиданно изменятся.
- ✓ Забирайте ребенка из детского сада или школы сами. Если за ним придет кто-то другой, предупредите об этом воспитателя или школьного учителя.
- ✓ Уйти от незнакомца, который подозрительно смотрит или хочет приблизиться, нужно быть всегда готовым позвать на помощь.
- ✓ Если незнакомый человек хватает за руку, берет на руки, затачивает в автомобиль, уводит куда-либо, надо громко кричать, призывая на помощь и привлекая внимание окружающих: «На помощь, помогите чужой человек!».
- ✓ Будьте такими родителями, которым ребенок сможет рассказать обо всем, что с ним случилось. Ребенок должен быть уверен в том, что вы всегда будете любить его, и не перестанете искать, если он потерянся. Постройте с ребенком теплые и доверительные отношения. Часто в беду попадают именно те дети, которым дома не хватает понимания.

